

هدف و ماهیت:

حسابداری یک سیستم است که در آن فرآیند جمع‌آوری، طبقه‌بندی، ثبت، خلاصه کردن اطلاعات و تهیه گزارشهای مالی و صورتهای حسابداری در شکل‌ها و مدل‌های خاص انجام می‌گیرد. تا افراد ذی‌نفع درون سازمانی مثل مدیران سازمان و یا برون‌سازمانی مثل بانک‌ها، مجمع عمومی سازمان مورد نظر و یا مقامات مالیاتی بتوانند از این اطلاعات استفاده کنند. به همین دلیل فردی که تحصیلات دانشگاهی ندارد، بیشتر دفتردار است تا حسابدار. چرا که گزارشهای این دسته از افراد مطابق استاندارد نیست و پردازش کافی نمی‌شود و بیشتر تراز حسابها می‌باشد. برای مثال یک حسابدار تجربی نمی‌تواند براحتی بین دارایی کوتاه مدت و بلند مدت تفاوت قائل شود و یا نمی‌داند که چگونه باید معاملات ارزی را در دفاتر ثبت کرد. حسابداری به عنوان یک نظام پردازش اطلاعات، داده‌های خام مالی را دریافت نموده، آنها را به نظم در می‌آورد. محصول نهایی نظام حسابداری گزارش‌ها و صورتهای مالی است که مبنای تصمیم‌گیری اشخاص ذی‌نفع (مدیران، سرمایه‌گذاران، دولت و ...) قرار می‌گیرد.

حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که با فراهم کردن اطلاعات لازم کمک می‌کند تا سرمایه‌گذارها، اعتبار دهندگان، مدیران و دولت نسبت به مسائل اقتصادی بهتر بتوانند، تصمیم بگیرند. برای مثال اگر شخصی بخواهد در یک شرکتی سرمایه‌گذاری کند، تمایل دارد که وضعیت مالی آن شرکت و یا نتایج عملیات آن شرکت را در طی سالهای قبل بداند. موضوعاتی که به صورت گزارشهای مالی توسط حسابداران تهیه می‌شود.

حسابداری به منظور جوابگویی به نیازهای انسان به وجود آمده است. به همین دلیل با گذشت زمان و به موازات گسترش فعالیت‌های اقتصادی و افزایش پیچیدگی آن، هدفها و روشهای حسابداری برای جوابگویی به نیازهای اطلاعاتی، توسعه یافته است. چرا که اشخاص، شرکت‌ها و دولت برای تصمیم‌گیری در مورد توزیع مناسب منابع مالی نیاز به اطلاعاتی قابل اتکا دارند که این اطلاعات را به یاری حسابداری می‌توان به دست آورد. رشته حسابداری از جمله رشته‌هایی است که از داوطلبان هر سه گروه آزمایشی علوم ریاضی، علوم تجربی و علوم انسانی دانشجو می‌پذیرد.

توانایی‌های مورد نیاز و قابل توصیه:

داشتن شمّ ریاضی در رشته حسابداری از اهمیت بسیاری برخوردار است. به همین دلیل دانش‌آموزان رشته ریاضی در این رشته موفقتر هستند. البته این بدان معنا نیست که دانش‌آموزان رشته علوم انسانی قادر به ادامه تحصیل در رشته حسابداری نیستند؛ بلکه باید تلاش کنند تا از دانش ریاضی خوب و یا حداقل متوسطی برخوردار باشند. همچنین یک حسابدار باید بتواند بخوبی گزارش کارهای خود را ارائه دهد. بنابراین باید در ادبیات فارسی مسلط بوده و نگارش خوبی داشته باشد. این ویژگی بخصوص در سطوح بالاتر این رشته یعنی حسابرسی و مدیریت مالی اهمیت بسیاری دارد.

در آزمون هر سه گروه آزمایشی درس ریاضی به عنوان مهمترین درس این رشته ضریب ۴ دارد. دانشجوی حسابداری باید صادق و رازدار باشد چون در آینده تمام اسناد و مدارک یک سازمان را در اختیار دارد و اگر فرد رازدار و در کل با اخلاقی نباشد لطمات زیادی به آن شرکت و در نهایت به جامعه وارد می‌آورد. این مساله بخصوص در حسابرسی اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا اگر یک حسابرس که وظیفه بررسی گزارشات مالی یک سازمان و تأیید صحت و سقم آن را بر عهده دارد، درستکار نبوده و یا شهادت ابراز مشکلات را نداشته باشد، می‌تواند به نابسامانی‌های اداری و مالی یک جامعه دامن بزند. و بالاخره یک حسابدار برای موفقیت در این دنیای پر از رقابت و تغییر و تحول باید خلاق، مبتکر، صبور و منضبط باشد. علاقه به امور مالی و تجزیه و تحلیل‌های آن، عامل موفقیت دانشجوی حسابداری است.

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر:

امکان ادامه تحصیل در این رشته تا مقطع دکترا وجود دارد.

آینده شغلی و بازار کار:

به نظر می‌رسد فارغ التحصیلان دوره‌های تحصیلات تکمیلی این رشته، آمادگی و پختگی بیشتری برای حضور در بازار کار دارند. فرصت‌های شغلی یک حسابدار بسیار گسترده است و از پایین‌ترین سطح تا بالاترین سطح را در بر می‌گیرد. با وجود این که در دانشگاه‌های مختلف کشور اعم از دولتی، غیرانتفاعی و آزاد، دانشجویان بسیاری در رشته حسابداری تحصیل می‌کنند، اما تعداد فارغ التحصیلان بیکار این رشته از سایر رشته‌ها کمتر است. چون از یک مؤسسه کوچک گرفته تا بزرگترین کارخانه‌های کشور حداقل برای تهیه اظهارنامه مالیاتی به حسابدار نیازمند هستند.

همچنین دانش حسابداری در بخش مالیات کاربرد وسیعی دارد. چون محاسبه سود به یاری حسابداری امکان‌پذیر است و تعیین مقدار سود نیز مبنای محاسبه مالیات شرکتها اعم از دولتی و خصوصی می‌باشد.

فارغ التحصیلان این رشته پس از اتمام تحصیل می‌توانند در سطوح مختلف و شاخه‌های متفاوت عهده‌دار انجام امور مالی گردند که شرح آن چنین است:

حسابداری: فارغ التحصیلان می‌توانند در کلیه مؤسسات و واحدهای تجاری، اعم از دولتی یا خصوصی به عنوان حسابدار در شاخه‌های زیر مشغول کار شوند.

حسابداری مالی: در کلیه شرکتها و مؤسسات تجاری و غیرانتفاعی.

حسابداری صنعتی: در کلیه واحدهای صنعتی و شرکتهای تولیدی.

حسابداری دولتی: در کلیه سازمانها و ادارات دولتی به عنوان حسابدار یا عامل ذی حساب.

حسابداری مالیاتی: در ادارات دارایی.

حسابداری بیمه: در مؤسسات بیمه.

حسابداری بانکها: در شعبه‌ها و سرپرستی بانکها.

همچنین حسابداران پس از مدتی اشتغال به کار حسابداری می‌توانند در سمت مدیریت مالی واحدهای تجاری، ایفای نقش نمایند.

حسابرسی: فارغ التحصیلان رشته حسابداری قادرند با توجه به شاخه‌های حسابداری در حرفه حسابرسی شاغل شوند. شاغلان حرفه حسابرسی در یک تقسیم‌بندی کلی به دو گروه اصلی تفکیک می‌شوند:

حسابرسان داخلی: این گروه از حسابرسان، کارمند واحد مورد رسیدگی هستند، و در واقع رابط میان هیأت مدیره و شرکت بوده و گزارش رسیدگی خود را به طور هفتگی، ماهانه یا سالانه به مدیرعامل و هیأت مدیره ارائه می‌دهند. این گروه از حسابرسان عملیات داخل واحد تجاری را رسیدگی می‌کنند.

حسابرسان مستقل: این گروه از حسابرسان، افرادی هستند که در مؤسسات حسابرسی مشغول به کار هستند و بر اساس قرارداد میان شرکتها یا سازمانها با این مؤسسات، عملیات حسابداری و مالی واحد تجاری را بر اساس اصول و موازین حسابداری مورد رسیدگی قرار می‌دهند و گزارش خود را به مجمع عمومی صاحبان سهام ارائه می‌کنند. در واقع حسابرسان مستقل، رابط میان صاحبان شرکت و هیأت مدیره شرکت می‌باشند.

در حال حاضر در ایران، سازمان حسابرسی به عنوان یک سازمان دولتی، بزرگترین مؤسسه حسابرسی است و در کنار آن سایر مؤسسات حسابرسی دولتی و خصوصی مشغول فعالیت می‌باشند.

وضعیت نیاز کشور به این رشته در حال حاضر:

آموزش حسابداران و شرکت مؤثر آنها در فراهم آوری اطلاعات مالی دقیق و قابل اعتماد و تجزیه و تحلیل این اطلاعات برای توسعه پایدار در کشور در حال توسعه‌ای مانند ایران اهمیت فراوانی دارد. چرا که وجود اطلاعات دقیق، اعتماد برانگیز، بموقع و مربوط به فعالیت‌های اقتصادی، نه تنها لازم بلکه حیاتی است. علاوه بر این اطلاعات مالی حاصل از فعالیت‌های اقتصادی که بوسیله نظام‌های حسابداری گزارش می‌شود، می‌تواند از انحراف مسیر پیش‌بینی شده، اتلاف منابع اقتصادی و اخلال در برنامه‌های توسعه اقتصادی جلوگیری کند.

فارغ‌التحصیلان توانمند این رشته مشکلی در زمینه کار ندارند؛ چون هر فرد سرمایه‌گذار و هر مؤسسه اعتباری برای سرمایه‌گذاری یا اعتبار دادن به حسابدار نیاز دارد.

دروس پایه، اصلی و اختصاصی برای رشته حسابداری:

دروس پایه برای رشته حسابداری	
روانشناسی عمومی	جامعه شناسی
اصول علم اقتصاد ۱ و ۲	ریاضیات پایه
ریاضیات پایه	ریاضیات کاربردی
آمار کاربردی	مبانی کاربرد کامپیوتر
پژوهش در عملیات ۱ و ۲	مدیریت تولید
حقوق بازرگانی	پول و ارز بانکداری
مبانی سازمان مدیریت	توسعه اقتصادی
مالیه عمومی	روش تحقیق
دروس اختصاصی برای رشته حسابداری	
حسابداری میانه ۱ و ۲	حسابداری پیشرفته ۱ و ۲
حسابداری صنعتی ۱ و ۲ و ۳	حسابرسی ۱ و ۲
حسابداری مالیاتی	اصول تنظیم و کنترل بودجه
مدیریت مالی ۱ و ۲	مباحث جاری حسابداری
متون حسابداری ۱ و ۲	
دروس اصلی برای رشته حسابداری	
اصول حسابداری ۱ و ۲ و ۳	